У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 143. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го СЕРПНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 6, 1971 No. 143. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 5-го серпня 1971 р.

В АМЕРИЦІ

КОНТРОЛЬНА РАДА ДЛЯ СПРАВ ПІДРИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ, ліквідації якої домагалися деякі з членів Конгресу, буде існувати далі на основі схваленого Сенатом 46 голосами проти 44 бюджету для цієї ради в сумі 450 000 долярів. Ця рада, як незалежна напівсудейська аґенція, була створена 1950 року, головним чином для боротьби з комуністичною підривною активністю.

В СЕНАТІ ЗСА досягнено порозуміння між демократичними і республіканськими сенаторами щодо висоти витрачуваних під час виборчої кампанії фондів на виступи кандидатів в радіо і в телевізії. Висоту цієї суми обмежено для кожної з партій до 8.34 мільйонів в 1972 році. Республіканці вимагали встановлення цієї суми на 13.9 мільйона долярів, демократи пропонували — 6.95 мільйона долярів.

УРЯД КАСТРІВСЬКОЇ КУБИ закрив з днем 3 серпня ц. р. свою амбасаду в столиці Еспанії в Мадриді. Усі працівники амбасади за винятком одного першого секретаря, разом із своїми родинами завантажилися на спеціяльний літак до Гавани і відлетіли на Кубу ще в понеділок 2 серпня. Причини закриття кубинської амбасади залишаються невідомими. В еспанських урядових колах думають, що непорозуміння між Кубою й Еспанією виникло з приводу кількости особового складу кубинської амбасади. Кубинці хотіли мати більше дипломатів, як їх має Еспанія в Гавані, де еспанська амбасада нараховує щонайбільше вісім осіб.

ТРИ АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ, які зазнали усіх страхіть полону в руках комуністичного В'єтконгу, виступили в одній з палатних комісій з суґестією, щоб командування збройних сил ЗСА переводило частіше летунські налети для звільнення полонених, які перебувають в Північному В'єтнамі чи на теренах, зайнятих комуністичними партизанами. На думку американських вояків, такі рейди, навіть невдалі й безуспішні, як були минулого року, підносять на дусі полонених й улегшують їм перебування в полоні. Широко розповідали ці вояки про знущання й жорстоку поведінку, що її зазнавали вони, перебуваючи в руках комуністів. Водночасє із цим вони ствердили, що американські вояки не стосують ніяких жорстокостей у відношенні до полонених партизанів В'єтконґу чи й вояків Північного В'єтнаму.

ВНАСЛІДОК РОЗПОРЯДКУ ГУБЕРНАТОРА СТЕЙТУ НЮ ЙОРК Рокефеллера, що здатні до праці одержувачі допомоги з титулу Суспільної Опіки мають одержувати свої чеки в урядах праці і можуть дістати там спрямування на працю, яких 18 відсотків чеків залишилися в липні цього року невідібраними, значить, по них не зголосилися управнені до їх одержування.

У СВІТІ

ПРЕМ'ЄР СССР АЛЕКСЄЙ КОСИГІН ОТРИМАВ листа від 20-ох американсських туристів, здебільша муринів, щоб дозволено їм поїхати до жидівської автономної провінції Біробіджану.. Мурини - туристи з Америки хотіли перевірити наочно, чи жиди в Совєтах мають „кращі умовини, як мурини в Америці".

НА МАДЯРЩИНІ РОЗПОЧАЛИСЯ військові маневри совєтських, мадярських і чесько - словацьких військових з'єднань, що їх комуністична преса назвала „тактичними вправами для перевірення взаємної співпраці". Скільки тих військ і в якій околиці вони відбувають маневри — не виявлено.

У ШОТЛЯНДІЇ ЗАКРИТО два корабельні доки, які виявили дефіцит внаслідку страйку тамошніх робітників і їхніх надто великих вимог щодо винагороди. Британський уряд відмовив субвенції на покриття дефіциту. Робітнича спілка старається перебрати під свою адміністрацію ці доки і шукає фінансової допомоги з приватних джерел.

У ГРЕЦІЇ ЗРОСТАЄ опозиційний супроти тамошнього військового режиму — твердив американський амбасадор Генрі Таска, якого переслухували на конґресовій Підкомісії для закордонних справ. Йому закидали, що він втримує зв'язки тільки з урядом прем'єра Георґа Пападопульоса. Амбасадор Таска заперечив цьому і виявив, що рік тому він говорив з чотирма опозиційними лідерами і всі вони заявилися за те, щоб Америка продовжувала допомогу Греції на військові цілі. В Атенах йде тепер судовий процес проти 17-ох молодих мужчин, яким закидають приналежність до лівої підпільної організації.

ПІВДЕННА КОРЕЯ ВІДКЛИЧЕ до кінця цього рого року 10.000 своїх вояків з Південного В'єтнаму. Південна Корея втримує на протикомуністичному фронті у В'єтнамі дві дивізії піхоти й одну бригаду морської піхоти, разом 50.000 війська, яке виявило надзвичайну хоробрість та зокрема велику здатність у боротьбі проти комуністичних партизанів.

ЛОНДОНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „ДЕЙЛІ ТЕЛЕҐРАФ" ОПРИЛЮДНИВ листи, автори яких пригадали, що саме 25років тому Тіто, прийшовши до влади в Юґославії, казав розстріляти генерала Драгу Міхайловіча, який був членом екзильного юґославського уряду та командував хоробрими хорватськими партизанами проти нацистської окупації. Автори того листа звертають увагу, що ген. Міхайловіч був увесь час стовідсотково льояльним супроти західних альянтів, які проте нічого не зробили для врятування його з рук жорстоких комуністів.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ВЕДЕ гамірливу антиамериканську пропаґанду, але його правителі свідомі, що вони мусять зробити різні „концесії" Америці, — твердять західні кореспонденти з Гонґ Конґу. Комуно - китайська преса, за наказом згори, цілком промовчала заяву державного секретаря Вілліяма Роджерса, що Америка підтримає внесення на прийняття комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Радіо і преса в комуністичному Китаї обмежилися до проголошення в половині липня ц. р., що президент Ніксон приїде до Пейпінґу до травня 1972 року.

В ІЗРАЇЛІ ТРИ МОЛОДІ МУЖЧИНИ Й ОДНА ЖІНКА ВІДІСЛАЛИ свої рекрутаційні картки військовому міністрові Моше Даянові з заявою, що вони не хочуть служити в окупаційній армії. Це перший випадок відмовлення військової служби з політичних причин, з принципового засуджування політики ізраїльського уряду супроти арабів. Не сказано, як ізраїльські власті зареаґують на того листа.

ПІСЛЯ ШЕСТИ ДНІВ ДОСЛІДЖУВАННЯ МІСЯЦЯ АСТРОНАВТИ СПРЯМУВАЛИ ЛЕТ „АПОЛЛО-15" ДО ЗЕМЛІ

Гюстон. — В середу 4-го серпня ц. р. о год. 5:23 по полудні астронавти із залоги „Аполло-15" — полковник Дейвід Р. Скотт, підполковник Джеймс Б. Ірвін та майор летунства Альфред М. Ворден — запалили заінстальовану при їхньому космічному кораблі ракету і вивели його з її допомогою із місячної орбіти та спрямували свій лет в напрямі на Землю. Все це відбулося протягом двох мінут і двадцять й однієї секунди. Із цим моментом вони закінчили цілих шість днів досліджування Місяця, продовжуваного і на його поверхні і потім під час кружляння в місячній орбіті. В радіорозмові, веденій із контрольною стацією в Гюстоні, полк. Скотт висловив жаль, що на Місяці ще так багато залишилося недослідженого і водночас із цим задоволення із проведеної ними успішно місії. На четвер 5-го серпня залога „Аполло-15" мала визначене ще одне завдання: видобути касети із зробленими фільмами із окремої камери в допоміжній модулі, від якої їхня командна кабіна буде мусіти відлучитися під час їхнього зближування до Землі. Для тієї мети майор Ворден мав відбути окремий „прохід" в космічних просторах, вийшовши через відкриті дверці кабіни й обійшовши її, тримаючися за вмонтовані в стіни кабіни поруччя. Під час цього „проходу", тривання якого визначено на 30 мінут, майор Ворден мав зробити яких 15 до 20 стіп здовж кабіни аж до комори із фільмовими касетами. Забравши цей дорогоцінний вантаж, ваги яких 72 фунти, Ворден мав вернутися назад до командної кабіни. Потім Ворден мав вернутися ще раз і забрати 23 - фунтовий магазин із картографувальної камери. Під час виконування майором Ворденом цих завдань „Аполло - 15" продовжував — після виходу з орбіти Місяця — започаткований ним із скорістю 5780 миль на годину лет до Землі. Причалення „Аполло-15" на Землю заплановане на суботу 7 серпня, год. 4:46 по полудні на „Тихому океані, яких 325 миль від Гаваїв.

През. Ніксон вірить у сприятливий розвиток економіки ЗСА

Вашинґтон. — Відповідаючи на запити журналістів під час своєї пресової конфеернції в середу 4 серпня ц. р., президент Ніксон висловив свою впевненість в тому, що економіка З'єднаних Стейтів Америки буде йти далі вгору і що безорбіття, з незначними відхиленнями в деяких місяцях буде далі зменшуватися. В дальших своїх відповідях Президент торкнувся питання постійного зросту цін і заорбітних платень, але ж висловився знову рішуче проти встановлювання конторлі в цій ділянці, вважаючи, що така чи інша контроля буде неефективною. Так же само през. Ніксон заявив, що уряд не буде встрявати спеціяльно в справу підвищення цін на сталь і сталеві продукти, започаткованого деякими сталевими компаніями, в той час, як прибутки сталевої індустрії найнижчі з усіх індустрійних галузей і її видатки зросли непомірно в наслідок встановленої великої підвишки заробітних платень у новому контракті. Водночас із цим Президент подав до відома, що він поставить своє вето проти підвищування заробітних платень державним „синєкоміро вим" працівникам. В загальному, на думку Персидента, встановлення постійної системи контролі цін і заробітних платень вплинуло б некорисно на американську економіку, придушило б її динаміку і пордуктивність і було б смертельним ударом для економічної потужности ЗСА.

У Сиракюзах нагло помер св. п. Іван Рубич

Сиракюзи, Н. И. — В середу 4-го серпня у вечірніх годинах у місцевій українській громаді блискавкою розійшлася потрясаюча вістка про несподівану смерть одного з найбільш активних, солідних, жертвенних та завжди охочих до незавжди вдачної громадської праці, старшини Першої Дивізії Українсько Національної Армії св. п. Івана Рубича. Покійний, прийшов того дня з праці, поклався на короткий відпочинок і нікому й не снилось, що цей відпочинок уже буде вічний, тим більше, що св. п. Іван Рубич належав до найсильніших і найздоровіших родин. Але серце не видержало. Св. п. Іван Рубич народився 27-го червня 1922-го року в Коломиї, де й закінчив середню освіту.Під час війни змагався за волю своєї Батьківщини, як старшина - поручник Першої Дивізії Української Національної Армії. Після скитання в Европі та поселення в Америці продовжував ці змагання своєю найбільш активною участю в громадському житті. Місцеві Відділи Братства Дивізійників, Організацій Визвольного Фронту, Народний Дім, Український Народний Союз — мабуть немає місцевої установи, в якій св. п. Іван Рубич не був би прикладним та найбільш активним членом, часто на відповідальному пості. Тому й його несподівана смерть викликала великий жаль та жалобу в громаді. Осиротив дружину Наталію, сина Тараса і дочку Мирославу, маму і сестру з родиною в Україні, братів Михайла і Стефана з родинами та ближчу і дальшу родину в Америці й Україні, як і велику українську громаду, якій вірно служив усе своє життя. Похорон відбудеться в суботу. 7-го серпня рано, з похоронного заведення Петра Мацка до місцевої української кзтолицької церкви й опісля на цвинтар.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПРОТИ НАДМІРНИХ НАДІЙ НА НЕГАЙНІ УСПІХИ ПОДОРОЖІ ДО ПЕЙПІНҐУ

Вашингтон. — Президент Ніксон перестеріг на своїй пресовій конференції в середу 4 серпня ц. р., щоб не мати надмірних надій на негайні великі успіхи з його подорожі до Пейпінґу. Він підкреслив, що обидві сторони — американська і комуно - китайська — здають собі справу з великих розбіжностей, які існують між їх інтересами і поглядами, і що наради у Пейпінґу мають на цілі визначити, які розбіжності є непереступні та які можна узгіднити. Президент не знає ще докладної дати його відлету до Пейпінґу, бо ця справа, як також денний порядок нарад і склад делеґації, є ще в підготові. В усякому разі, це буде „невелика ділова делеґація", при чому напевне разом із Президентом виїдуть державний секретар Вілліям Роджерс і спеціяльний дорадник Президента Генрі Кіссінджер. Президент заперечив, наче б існував плян його подорожі до Москви.

Більшість справ, заторкнених Президентом і журналістами на тій пресовій конференції стосувалася закордонної політики і міжнародної ситуації. Розпочав през. Ніксон заявою про харитативну допомогу Східньому Пакістанові. Дотепер видатковано вже на неї 70 мільйонів дол., себто більше, як пожертвували всі інші країни світу, та приготовано вже 360.000 тонн зерна з уваги на небезпеку голоду у Східньому Пакістані. Але Президент висловився проти припинення всякої економічної допомоги Пакістанові, як це вирішив Конгрес у зв'язку з терором, що його західньо - пакістанський режим завів у Східньому Пакістані, бо відмова такої допомоги — твердив Президент — практично виключила б пакістанські державні чинники від участи в розподілі дібр, призначених для Східнього Пакістану.

Президент висловив бажання ЗСА, щоб відбулися чисті і чесні вибори у Південному В'єтнамі та заявив повну невтральність Америки в тих виборах. Проте він прихильно оцінив готовість південно - в'єтнамського уряду, щоб прислати обсерваторів з закордону і заявив, що американсський Уряд єставиться прихильно до готовости різних сенаторів полетіти до Південного В'єтнаму на час тамошніх президентських виборів, Що стосується замирення у В'єтнамі, то Президент заперечив, наче б Уряд не цікавився пропозиціями В'єтконґу і Північного В'єтнаму. Президент запевнив, що „устійненими каналами" ведеться далі мирові заходи, і хоч Президент не може ствердити, що ті заходи увінчаються успіхом, проте у свій час виявиться, що Уряд не проминув ніякої нагоди, щоб старатися за замирення. Президент висловився теж оптимістично про хід нарад з Совєтським Союзом щодо Берліну та обмеження різних родів стратеґічної зброї.

Північний В'єтнам буцім-то звільнить 12 ц. м. 183-ох полонених ЗСА

Стокгольм. — Найбільший шведський щоденник „Даґенс Ніґетер" приніс вістку, що Північний В'єтнам звільнить в найближчому тижні 183-ох американських воєнних полонених і що головна кватира американських військ у Західній Німеччині, у Франкфурті, замовила великий пасажирський літак шведської лінії САС до столиці Ляосу Вієнціяну, щоби відтіль перевезти звільнених полонених через Банґкок у Таї (Сіямі) до Риму, звідкіля полонені вернуться до Америки. Представник названої шведської летунської лінії відлетів до Вієнціяну, щоби перевірити, чи тамошнє летовище здатне для приземлення, вивінування і відлету такого великого джету, який може везти 194-ох пасажирів. Вістка шведського щоденника викликала велику сенсацію, бо дотепер Північний В'єтнам стояв на становищі, що він звільнить американських полонених тільки тоді, коли Америка визначить докладний термін відкликання всіх американських військ із В'єтнаму. Північний В'єтнам признав, що має 338 американських полонених. Американські керівні кола говорять про куди вище число.

ЗСА згідні продати Ізраїлеві дальших 110 бойових джетів

Вашингтон. — З урядових кіл дісталась до преси вістка, що Уряд погоджується продати Ізраїлеві дальших 110 джетів типу „Фантон-4" впродовж 3-4 років, щоб ними змодернізувати ізраїльське летунство і зрівноважити останні великі совєтські достави Єгиптові новітніх бойових літаків типу „МІҐ-21". Згода Уряду на ці нові достави літаків Ізраїлеві пов'язана із новою дипломатичною акцією американського Уряду, націленою на доведення до відкриття Суезького каналу. В Ізраїлі знаходиться тепер асистент державного секретаря Джозеф Сіско, який, за твердженням газет, переконує ізраїльський уряд, щоб той погодився відтягнути ізраїльські війська на 25 миль від східнього берега Суезького каналу, куди ввійшли б невеликі єгипетські війська. Єгипет вимагав, щоб Ізраїль очистив взагалі весь окупований в червні 1967 р. Синайський півострів, але ЗСА сподіваються, що Єгипет погодиться на таку компромісову формулу: навіть невеличка єгипетська військова формація на Синайському півострові заманіфестувала б тамошню суверенність Єгипту. Одночасне проголошення 2- або 3- річного воєнного перемир'я та відкриття кораблеплавби по Суезькому каналі надзвичайно відпружило б атмосферу і утруднило б вибух нової війни. Щоб заспокоїти острах Ізраїлю, що Єгипет може використати свій пляцдарм на Східньому березі Суезького каналу для заатакування Ізраїлю — ЗСА дадуть Ізраїлеві новий транспорт найновіших бойових джетів.

14 членів амбасад Пакістану в ЗСА і ОН зрезиґнували у протесті проти режиму

Вашинґтон. — 14 видатних членів амбасади Пакістану у Вашинґтоні та Об'єднаних Націях зголосили збірну димісію, мотивуючи її обуренням з приводу режиму терору і ґеносиду, поведеного західньо - пакістанським урядом президента Мохаммада Яхії Хана проти бенґальців у Східньому Пакістані. Речник усіх тих пакістанських дипломатів, радник пакістанської амбасади у Вашинґтоні для економічних справ, М. А. Мухіт, заявив у Клюбі Крайової Преси, що він і його колеґи прийшли до переконання, що вони не можуть служити урядові, який порушує „елементарні норми культурної поведінки і доконує злочини проти людськости". У Східньому Пакістані, який розмежований від Західнього широкою на 1.000 миль смугою індійської території, живуть 72 мільйони людей, головно бенґальців, а в Західньому 52 мільйони, головно пунджаби й патани, але армія і керма всієї політики є в руках західніх пакістанців, які в червні ц. р. повели криваві репресії проти руху автономістів у Східньому Пакістані. З-посеред 10-ох цивільних атташе пакістанських амбасад — 6 зреклися своїх становищ. Зрікся теж заступник амбасадора при Об'єднаних Націях. Більшість пакістанських дипломатів, які зреклися своїх становищ, зголосили просьбу на уділення їм політичного азилю в Америці.

ЧАРЛЗ КРІҐЕР ОБРАНИЙ НА ТИМЧАСОВОГО ПОСАДНИКА ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі. — Це надгудсонське місто, віддалене від фінансового центру Волл Стріту в Ню Йорку тільки трьома хвилинами їзди підземкою, чи радше підводною залізницею попід Гудсон, закінчило існуюче в ньому від одного місяця „безкоролів'я" та вибрало собі на тимчасового посадника Чарлза Кріґера, президента великої місцевої фінансової установи. Місто було без посадника після того, як дотогочасний посадник Томас Велан уступив, зглядно його звільнено після засуду федеральним судом за підкупство та вимушування грошей. При цьому інтересно, що — як про це вже інформовано в частині тиражу вчорашньої „Свободи" — між шести головними кандидатами Міської Ради на тимчасове заповнення опорожненого посту посадника міста був головний предсідник Українського Народного Союзу, Йосип Лисогір. Конкретно, його кандидатуру Міська Рада ставила як п'яту з черги. Сам п. Лисогір про це нічого не знав, він сам ніколи своєї кандидатури не зголошував, ані на неї не погоджувався і вчорашнє повідомлення в місцевому американському щоденнику „Джерзі Джорнал" про те, що Міська Рада включила його між тих шести її кандидатів, які в її опінії найбільш заслуговували б на опорожнений пост посадника, була для нього повною несподіванкою. Вже того самого дня в пополудневих годинах повідомлено, що більшість членів Міської Ради остаточно погодилися на кандидатуру Чарлза Кріґера і він цю кандидатуру прийняв. Формальне голосування мало відбутися в четвер, 5-го серпня, перед полуднем і негайно після того Чарлз Кріґер мав бути заприсяжений на посадника міста. Цю функцію він виконуватиме тимчасово до 2-го листопада, коли мають відбутися загальні вибори.

Проф. Б. Р. Боцюрків опублікував низку праць про сучасне становище в СССР та до історії українців у діяспорі

Оттава. — Відомий український науковець, дослідник історії української Церкви і співредактор другого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства, проф. Богдан Р. Боцюрків, тепер голова Департаменту совєтських і східно-европейських студій при Карлтон Університеті в Оттаві, опублікував останнім часом низку праць із ділянок своїх дослідів і зацікавлень. У книжці 2-ій, за квітень 1970 р., великого совєтознавчого журналу "Studies in Comparative Communism", що його редакторами є совєтологи Р. Сверінґен та Г. Р. Урбан, була надрукована велика праця проф. Б. Р. Боцюркова п. н. „Політичний десидентизм в Совєтському Союзі" з аналізою ферментів і спротиву в Українській ССР та в усьому Совєтському Союзі, доповнена перекладом 18 окремих документів до цього питання. Того ж 1970 року у видаваному в Лондоні Інститутом для жидівських справ журналі "Bulletin on Soviet and East European Jewish Affairs" проф. Боцюрків опублікував 7-сторінкову статтю п. н. „Совєтська релігійна політика і становище юдаїзму в СССР". У виданому за редакцією Джона В. Стронґо збірнику п. н. „Совєтський Союз під Брежнєвим і Косиґіним" ("The Soviet Union under Brezhnev and Kosygin", New York: Van Nostrand Reinhold Co.), появилася 21-сторінкова розвідка проф. Б. Боцюркова п. н. „Релігія в СССР після Хрущова". Цього ж року була опублікована у третьому томі Праць Третьої Крайової Конференції для справ канадійських слов'ян, виданому п. н. „Слов'яни в Канаді" ("Slavs in Canada") заходами Міжуніверситетської Комісії Канадійських Слов'ян, велика 110-сторінкова студія проф. Б. Р. Боцюркова п. н. „Етнічна ідентифікація і ставлення університетських студентів українського роду в Університеті Альберти". До студії додані 89 статистичних таблиць, які з'ясовують етнічну свідомість і ставлення студентів українського походження до свого оточення й актуальних питань сучасности.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НЕДІЛЬНИЙ КУЛЬТУРНИЙ ВЕЧІР НА СОЮЗІВЦІ БУДЕ ПРИСВЯЧЕНИЙ ЛЕСІ УКРАЇНЦІ

Союзівка, Керґонксон, Н. И. — В рамцях культурних вечорів, що відбуваються тут кожної неділі, відбудеться у найближчу неділю 8 серпня літературно - мистецький вечір, присвячений сторіччю з дня народження великої української поетки Лесі Українки. У програмі вечора передбачена доповідь відомої із нарисів і фейлетонів друкованих на сторінках „Свободи", авторки книжки „Терпкі пахощі" Лесі Лисак на тему — „Інсценізація драми Лесі Українки „Одержима". Початок о год. 8.30 вечора.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЕТНІЧНИХ ГРУП В ЕДМОНТОНІ

Едмонтон. — У колишній резиденції альбертського губернатора відбулася у п'ятницю, 16 липня перша в Альберті конференція національних груп цієї провінції, на якій головним промовцем був прем'єр Г. Стром. В цій конференції взяли участь 78 офіційних делеґатів, репрезентуючи 43 національні, т. зв. етнічні групи провінції. В програму конференції був також включений спільний бенкет, а обидві імпрези були на високому рівні,

ВИСТАВКА ПРАЦЬ ГАЛИНИ МАЗЕПИ І ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО В ГАНТЕРІ

Гантер, Н. И. — Тут у мотелі „Марічка", в ґалерії Ольги Соневицької відбувається, починаючи з 31 липня, виставка малярських праць відомих українських мистців - малярів Галини Мазепи і Василя Кричевського. Триватиме виставка до неділі 8 серпня ц. р. На виставці експоновані також краєвиди з Космача. В суботу 7 серпня власниця ґалерії О. Соневицька читатиме в цьому ж приміщенні свій репортаж „З-під Етни під Везувій". Початок о год. 8-ій вечора.

ПОМЕРЛА 100-ЛІТНЯ УКРАЇНКА КАТЕРИНА КОЗАК

Філядельфія. — В неділю 1-го серпня ц. р. померла тут на 101-му році життя Катерина з Рачинських - Козак, українка, яка в минулому році відзначила 100-річчя з дня свого народження. Похорон призначений був на четвер 5 серпня із церкви св. Миколая на український католицький цвинтар на Факс Чейзі, Покійна залишила численну родину — дітей, внуків, правнуків і праправнуків — в ЗСА, Канаді, в ЧСР і в Україні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Погодження чи капітуляція

Коли читати заяви комунокитайського прем'єра Чу Ен-лая, що їх він склав від часу проголошення заплянованих відвідин президента Ніксона у Пейпінґу, то можна думати, що Ричард Ніксон має прибути до столиці Китаю, щоб поклонитися його комуністичним володарям і підписати повну капітуляцію. Комуністичний Китай — чули ми — буде надалі підтримувати в'єтнамських патріотів" в їх „визвольній війні проти американського аґресора, аж до повної перемоги". ЗСА мають відкликати всі свої війська не тільки з В'єтнаму, але й із Таі (Сіяму), Японії, Південної Кореї і Філіппін, себто виректися активної ролі в тихоокеанському обширі. ЗСА мають відкликати свою Сьому Фльоту з протоки Формози й визнати справу Тайвані (Формози) за „внутрішню" справу Китаю, себто, практично, погодитись на завоювання того острова китайськими комуністами й винищення ними „кліки Чіянґ Кай-шека". ЗСА мають погодитись, щоб виключити з Об'єднаних Націй „кліку Чіянґ Кай-шека", себто Вільний Китай, та визнати комуністичний Китай за єдиного леґального представника всіх китайців. І серед усіх таких і їм подібних вимог на адресу Америки нема ні одного натяку на те, що властиво червоний Китай має дати Америці і світові і навіщо взагалі вся та подорож американського Президента, коли вона має бути капітулянтською подорожею до Каноси.

Очевидно, що у 20-тигодинній розмові Генрі Кіссінджера з Чу Ен-ласм не говорилося тільки про те, які поступки Америка має зробити червоному Китаєві, щоб нормалізувати з ним свої взаємини, але й говорилося про поступки з другої сторони. Бо що інше диктат і капітуляція, а що інше погодження з увагою на інтереси обох сторін, а не тільки одної. І коли президент Ніксон заповів свою подорож до Пейпінґу „перед травнем 1972 року', чи — вірогідно — під кінець цього року, то для того, щоб в міжчасі докладно визначити те, що у політиці зветься „до ут дес", „дам, якщо ти даси".

Заяви комуністичних китайських проводирів і контрольованих ними газет є заявами „на виріст", є вимогами максималізму, які прийдеться редукувати і гармонізувати їх з власними виразними поступками — якщо дійсно Пейпінґ хоче злагоди з Америкою. Це пропаґанда, яка мусить різнитися від дійсности. Пейпінґ напевне знає, що коли б він обмежився тільки до диктування таких своїх вимог, то Ричард Ніксон ніколи в таку подорож не вибрався б.

Пам'ятаймо про Катинь

Москва — старе литовське слово, означає „мутну воду", або „воду з жабами", таке пояснення довелося десь прочитати. Москва наколотила мутної води не тільки в Україні, і в цьому один із майбутніх рятунків України. Навіть вільний город Новгород був спершу зліквідований вогнем і мечем, не сєнкевичевого типу, а реальним, а вже потім приєднаний до царства Московського.

Чи слово „Москва" дійсно відповідає старолитовському „мутна вода", чи ні, але в політичному розумінні — відповідає цілковито. „Куди не кинь, всюди клин", каже українська приказка, — так з Москвою: від викрадання талантів типу П. Чайковського до викрадання країн, а при тім усюди — мутна вода,

Так сталося і з 10 000 польських офіцерів і вояків у Катинському лісі, поблизу Смоленська, в Російській СФСР. Хтось убив 10 000 людей, вибраних старшин польської армії.

У вересні 1939 року Совєти інтернували десятки тисяч польських вояків, які втікали перед німцями, і заслали до різних таборів на території СССР, у тому і до Старобільську в Україні. Там комуністичні інтернаціоналісти відібрали в кінці 1940 року 10 000 польських старшин, між якими були й українці, і (щоб зліквідувати можливу „крамолу" ще перед тим, як вона з'явиться) відіслали їх у Катинський ліс, де вони й загинули. Комітет Конґресу ЗСА по війні, на прохання американців польського походження, досліджував трагедію десяти тисяч людей у Катинському лісі і прийшов до висновку: не, як твердила Москва, німецькі фашисти, а совєтські комуністи розстріляли тих людей. СССР запротестував. Щоб вивести справу на чисту воду, Москві запропонували допустити в Катинський ліс Міжнародну Комісію. Відповідь була неґативною.

Не лише темну ніч можна осяяти світлом — мутну воду можна роз'яснити живим струменем правдивого свідчення. Це зробив, після 30 років мовчанки (мовчав, бо дав слово чести), колишній польський громадянин Абрал Видра, який тепер живе в Ізраїлі. На сторінках тель-авівської преси він посвідчив у липні 1971 р., що мав певне відношення до Катиня. Заарештований большевиками, як сіоністичний діяч, Абрам Видра також потрапив до табору в Старобільську. Там він зійшовся з російським старшиною Сорокіним, який завідував постачанням і виявився найбільш людяним з охорони. Сорокін розповів А. Видрі, що після вивезення 10 000 вибраних польських старшин із табору в Старобільську у ліс, їх усіх там розстріляли. Офіцер попрохав у А. Видри дати обіцянку мовчанки впродовж 30 років. Час минув — свідок посвідчив.

У 1941 році Абрама Видру перевели в табір на Уралі, в Таліц. Там його призначили обслуговувати, допомагати двом совєтським офіцерам, вкрай нервово і фізично вичерпаним, О. Суслову і С. Тіхонову. Якось у припадку ридання офіцер Суслов розповів А. Видрі, що він і Тіхонов брали участь у розстрілі польських офіцерів у Катинському лісі. Сказав також, що багато з тих, які стріляли у безборонних, потім самі наклали на себе руку.

Так прозорішає мутна вода Катинської трагедії.

Нехай польське серце не забуде цього Москві й за тисячу років, як українці ніколи не забудуть своїх „Катинів". А вони були не тільки у Вінниці чи у Львові — Москва влаштовувала українські „Катинські ліси" навіть серед степів України. Покищо, в добі співіснування, світ „забув" про Катинь, як і забув про всі інші совєтські злочини. Не згадується нічого, що могло б Москву дразнити, не згадується про потребу переведення деколонізації у Східній Европі. Але правда, що „до часу дзбан воду носить" стосується і держав, які оперті на насильстві. Колись „вірветься вухо" і тоді пригадають Москві всі її злочини, включно з Катинським.

Іван Кедрин

ЗБЕРЕЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ

Повідомлення, що Президія Української Національної Ради рішила розглянутись за відповідним будинком у Британії для Державного Центру УНР на чужині, є доброю вісткою. Справа бо не в будинку і навіть не в тій чи іншій країні, а в конечності запевнити Державному Центрові об'єктивні умовини для дальшого існування і діяння. Це не тільки питання фондів, але й питання атмосфери і наявности українського потенціялу, з якого можна б черпати освічених, відданих і активних членів Української Національної Ради і її Виконного Органу. Іншими словами — проблема людей є проблемою бути-не-бути Державному Центрові.

Коли д-р Атанас Фіґоль став був головою Виконавчого Органу, автор цих рядків запитав його, що його спонукало активізуватися в Державному Центрі. Він відповів, що люди середущої ґенерації повинні зацікавитись проблематикою Державного Центру, бо в противному випадку ця наша найвища політична установа загине. Названого діяча не стало в Диржавному Центрі, але висловлений ним принцип залишився правдивим. Українська Національна Рада і її Виконний Орган не є установами атракційними і не можуть породжувати великого зацікавлення широкої громади, тим паче молоді. Це природно і зрозуміло. Для української визвольної політики існує в міжнародному світі стан глибокої деконьюнктури. Інвазія до Чехо-Словаччини, прихід у Західній Німеччині до влади соціялістів і їхній зворот на „замирення" з комуністичними країнами, відклик арабського світу до Москви в кампанії проти Ізраїлю, зосередження війська, фондів і уваги Америки на Півдні Азії — все це значно скріпило совєтську імперію. Для пропаґанди внутрі і назверх говориться про мирні цілі, мирний характер совєтської закордонної політики. Для замилення очей міжнародним, зокрема американським лібералам і пацифістам ведеться таємні затяжні переговори з Америкою про обмеження стратегічної зброї та час до часу підписується практично безвартні договори про дна морів чи космос. Але водночас зростає мілітарна потуга червоної імперії на суходолі і на морях. А всередині СССР проводиться далі безоглядний процес русифікації і економічної експлуатації України.

Отож нема ніяких назверхніх познак заламання совєтської імперії в передбаченому часі. З відстанню часу мусить притуплюватися ентузіязм і динаміка кожного визвольного руху. Минуло понад півсторіччя від часу прогри української визвольної війни-революції і вже дуже небагато залишилось між живими колишніх активних учасників того визвольницького зриву. Постали вже нові ґенерації. Наймолодша перейшла уже через чужомовні школи і їхні вихованці, діти українських батьків, можуть мати тільки обмежене знання мови, історії, літератури, мистецтва, і природи України, якої ніколи не бачили і про яку знають тільки з оповідань або книжки. Деякі наші установи й організації все ще тримаються працею старих ветеранів. Довго так не може існувати. В різних установах і організаціях провід переходить в руки середущої ґенерації, серед якої поважним ідейним активом є колишні дивізійники й упісти. Зростає число українців професіоналістів, зокрема професорів і викладачів у високих чужомовних школах, і хоча кількість зорганізованої в усіх наших молодечих організаціях молоді становить заледве яких 10-15 відсотків всієї української молоді у вільному світі, проте, безсумнівно українське громадське життя, після відходу піонерів і ветеранів, — не завмре. Воно буде вужче, прийме інші форми, але існуватиме.

Питання відмолодження і наступництва стало руба і перед Державним Центром. Кожна молодь у світі нетерпелива і не має великого зрозуміння для того, чого „не бачить" і для того, чого не можна осягнути „зараз". Не є атракційною установа, якої найбільший капітал в ідеї та яка займається такою невдячною і назверх невидною працею, як приєднування українській визвольній справі приятелів в чужинецькому світі, в умовах найбільшої деконьюнктури. При всій своїй ідейності, українська молодь не може бути цілком нечулою на впливи атмосфери країн, в яких вона живе, а та атмосфера пройнята неначе культом утилітаризму, культом матеріяльних дібр. Не маючи власних поважних фондів, Державний Центр не всилі влаштовувати імпрези, що притягалиб увагу ширших кіл та молоді, і не всилі навіть видавати книжок, що таки знаходили б доступ до українських родин.

Це дуже несприятливі умовини для збереження Державного Центру. Але його зберегти треба — треба дійсно „за всяку ціну". Ніде правди діти, Державний Центр утратив чимало своїх однодумців-симпатиків з вини його хронічних криз, з їхніми розламами, опозиціями, сецесіями, виключуванням і припинюванням у членстві, з його нестравною внутрішньою полемікою, що цілком нагадує байкову мишодраківку. Трохи це вина еміґрантської атмосфери, трохи вина браку взаємної толеранції у людей, трохи вина відсутности хисту лагодити конфлікти між людьми і групами, трохи вина відсутности гнучкости тактики. Але й вина, мабуть, у тому, що притуплюється свідомість, що Державний Центр УНР на чужині потрібний, що він мусить існувати. „Стільки часу він уже існує і як ще довго? Яка користь з його існування?" — приходиться інколи чути навіть від поважних громадян-патріотів. Відповісти їм можна також запитом: а яка користь з ідеї українського самостійництва? Яка користь із повторювання гасла „контра спем сперо", проти надії сподіваюсь, — яка користь від співання „Ще не вмерла"?!

Теорію конечности збереження Державного Центру УНР на чужині широко виклав Олександер Шульгин у своєму творі „Без тиреторії" і збагатив українську політичну думку логічним переведенням тези, що народ доказує свою державницьку зрілість, коли його діти й внуки чи й правнуки на чужині вміють не тільки деклямувати про Україну, але й зберігати її вільну й незалежну політичну репрезентацію. Державний Центр УНР на чужині спертий на законах, схвалених ще в Україні і потверджений Радою Республіки вже на еміґрації. Реформа, переведена Тимчасовим законом з 1948 року, напевне вимагає ревізії, вихідною точкою якої повинно стати більше пристосування до існуючої дійсности. Це можна і треба перевести. Діячам Державного Центру можна закинути різні гріхи, бо кожна активна людина інколи помиляється і нема людей ідеальних. Але ніхто їм не може закинути браку ідейности і браку доброї волі. І тому треба допомогти їм перевести деякі структуральні зміни в Державному Центрі та знайти людей, що приступили б туди й мали амбіцію зберегти ту установу. „Як би не було УНРади, то треба би її створити" — сказав один розумний діяч з її опозиції. Недобре діється, коли забагато опонентів доброї всеукраїнської справи. Треба сподіватися, що здоровий інстинкт самозбереження допоможе і в цій великій справ.

УКУ, ЙОГО ЦІЛІ Й ЗАВДАННЯ

ПРОМОВА ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА СЛІПОГО НА ІНАВГУРАЦІЇ ДРУГОГО ЛІТНЬОГО АКАДЕМІЧНОГО КУРСУ УКУ 1 ЛИПНЯ 1971.

Після нинішньої так побожно і гарно та настроєво відспіваної Служби Божої про призвання Святого Духа, відкриваємо оцей другий літній курс Українського Католицького Університету. Виникли ці курси, як додаткова потреба для самого Університету, тому що вони є до деякої міри також доповнюючими викладами для всіх українців, що студіюють на різних університетах у вільному світі і не мають можливости набути знання потрібного для інтелігентної людини з українською національною свідомістю. Крім того пішли ми за прикладом інших університетів, які, хоч діють в нормальних умовах і мають велике число слухачів, уряджують літні курси, тому що професори не можуть викладати впродовж року всюди там, де вони заанґажовані, а ще менше слухачі мати нагоду скористати з принагідних викладів, не раз дуже потрібних для них.

Коли йде про наш цьогорічний курс, то бере в ньому участь десять професорів і двадцять кілька слухачів, хоч зголошених було далеко більше. Причина цього лежить в страйках та різних непередбачених перепонах, а також в недостатньо розвиненій пропаґанді. Вправді через наш двір Божої Премудрости в Римі пересуваються вже рік-річно тисячі відвідувачів, але їх інтелектуальний рівень знання і зацікавлення не завжди університетський і тому пропаґанду курсів УКУ на майбутнє треба значно поширити, бо вага їх велика.

Здаймо собі щиро справу з гіркої правди, що при всіх звеличуваннях української завзятости і національної свідомости, багато-багато українців пропадає і гине в чужих морях, бо забуває себе і то, назагал, раз на завжди. Тому ми мусимо з університетського і наукового становища зробити все, щоб це спинити і цьому протиставитись. Маємо свою мову, свій обряд, що є таки могутнім чинником приналежности до своєї Церкви і української народности, свою історію і свою науку і це треба якнайуважливіше використати, щоб під цю пору в державах вільного світу перебути нашу недолю, коли на Україні немає свободи для нашої Церкви і не можна на полі науки робити те, що належало б. Тому за всяку ціну треба зрушити цю стаґнацію в науці.

Наш Університет, хоч який початкуючий і незначний, то все таки він є нашим одиноким католицьким, науковим осередком і у великій мірі опорою віри, викладеної при помочі наукових дослідів і національної свідомости. Крім того ми є в щасливому положенні, що осідком Університету є Рим з його тритисячною історією. Він стягає вже сам собою мільйони й мільйони відвідувачів, щоб побачили сліди давньої культури і присвоїли та підвищили своє знання. З того, очевидно, користають і наші професори та слухачі, що приїжджають на виклади з різних частин світу. А й для самого Університету є улегшена пропаґанда, бо туристи, свої й чужі, мають можливість хоч не хоч звернути увагу і познайомитися з нашою високою школою, що стала, як самі італійці признають, гідною уваги установвою. Рим є славний на ввесь світ як осередок християнського світу і столиця Святішого Отця, осередок шкіл і уста-

(Закінчення на стор. 3-й)

ГОЛОВНИЙ НАУКОВИЙ ТВІР ДМИТРА ДОРОШЕНКА

На урочистій конференції Української Вільної Академії Наук у ЗСА 20 червня 1971 року, присвяченій 20-річчю з дня смерти Дмитра Івановича Дорошенка (помер 1951 року), президент Академії, проф. Олександер Оглоблин доповів про головний твір Д. Дорошенка —його велику монографію про гетьмана Петра Дорошенка.

Свою доповідь проф. Оглоблин почав відомим висловом римлян — „Habent sua fata libelli" (книжки мають свою долю). Химерна доля випала й монографії „Гетьман Петро Дорошенко", яку написав видатний український історик Дмитро Дорошенко, фундатор і перший президент УВАН, професор кількох европейських університетів, автор понад тисячі наукових праць. Але його найбільша праця, монографія про гетьмана Петра Дорошенка, досі лишається неопублікованою. До останнього часу навіть не було відомо, чи зберігся рукопис цього твору. Про це не знав ані сам автор монографії, ані його дружина Наталя Михайлівна Дорошенко, яка померла минулого року в Мюнхені.

Проф. О. Оглоблин підкреслив, що Дмитро Іванович Дорошенко завжди цікавився гетьманом Петром Дорошенком. Ще 1933 року він подав його загальну характеристику у своєму „Нарисі історії України"; „Серед здеморалізованого і зневіреного в своїх власних силах суспільства українського, саме в момент найбільшого безладдя і упадку, з'явився діяч, який зумів стати на цілу голову вище від своїх сучасників, який надхнув у них на деякий час віру в своє діло, вказав їм вищу й ідеальнішу мету, й який зробив героїчне зусилля вирвати Україну з обіймів анархії, знову злучити її розірвані частини й створити самостійну українську державу, — таку, яку вже створив перед тим Богдан Хмельницький. Це був Петро Дорошенко". (Д. Дорошенко. „Нарис історії України", т. II, 2-е вид. 1966 р., Мюнхен,, стор. 70).

Проте історична наука довгий час не спромоглася на монографію про гетьмана Петра Дорошенка. Ні українські, ні російські, ні польські історики не дали про нього докладної наукової праці. Зокрема українські публікації були здебільшого науково-популярного, або причинкового характеру, за вийнятком лише відомої монографії Костомарова „Руїна", яка вже чимало застаріла.

Було кілька причин, чому проф. Д. Дорошенко зацікавився гетьманом П. Дорошенком. Була фамілійна традиція (Д. І. Дорошенко був нащадком одного з братів Гетьмана). Був вплив дядька, Петра Якимовича Дорошенка, відомого українського культурного діяча, який також цікавився постаттю свого великого родича і збирав про нього документальні матеріяли. Спонукала Дмитра Івановича до дальших дослідів над П. Дорошенком і співпраця з чеським ученим Яном Ріпкою, який знайшов важливі турецькі документи про гетьмана Петра Дорошенка та його зносини з Туреччиною. Безпосереднім поштовхом до написання монографії стали архівні матеріяли Варшави, Кракова та Познаня, що до них Дмитро Іванович мав доступ у 1936-39 роках, коли був професором Варшавського Університету.

На початку 1942 року проф. Оглоблин довідався, що Д. І. Дорошенко має вже готову до друку монографію про гетьмана П. Дорошенка, на 40 друкованих аркушів. Ще раніше проф. Оглоблин знайшов у київських і чернігівських архівах низку універсалів і листів Петра Дорошенка. Почалося листування між Дорошенком і Оглоблиним, в якому чимало уваги було присвячено П. Дорошенкові й монографії Д. Дорошенка про нього. Під час свого перебування у Празі в 1944-45 рр. проф. Оглоблин мав нагоду переглянути монографію Дмитра Івановича, бачити її великий науковий апарат й оцінити цю фундаментальну працю, написану на підставі багатого архівного матеріялу, який здебільшого загинув під час війни.

Виїжджаючи з Праги на Захід у тяжких і небезпечних обставинах, Дмитро Іванович не міг взяти монографії з собою. Вона залишилася у Празі і доля її до останнього часу була невідома. Втрата монографії була великою трагедією для автора та його дружини, Наталі М. Дорошенко, яка останні два десятиліття свого життя присвятила збиранню і упорядкуванню науково-літературної спадщини свого покійного чоловіка. Монографія про гетьмана Петра Дорошенка була її найбільшою журбою, але вона вірила, що монографія знайдеться. В листах до проф. Оглоблина вона писала, що серце її віщувало, що манускрипт десь зберігся.

„Книжки мають свою долю"... Щаслива доля врятувала монографію Дмитра Дорошенка з воєнної пожежі. Не знаємо, де цей дорогоцінний манускрипт знаходився протягом чверть століття і чому про нього нічого не було відомо. Але десь восени 1970 року рукопис (автограф) знайшовся в одній з країн Західньої Европи, де він перебуває і досі, в руках одного українського науковця, який — будемо сподіватися — передасть його до диспозиції українських наукових установ. З свого боку, Українська Вільна Академія Наук, шануючи пам'ять свого першого президента, подбає, щоб найбільший твір Дмитра Дорошенка, нарешті, став приступним для української і світової науки.

Л. Дражевська

Алла Коссовська

СЕРЕЖКА

(12)

З Володимиром це неможливо, він одружений, а батько казав їй, що людина не сміє будувати своє щастя на нещасті іншого. Отже, розірвати, забути, зникнути з Володимирового обрію! Хай у нього і в неї залишиться прекрасний спогад про цю зустріч, випадкову і яскраву, як спалах блискучого метеору. Врешті, все, що прекрасне, скороминуще!

Так казав розум, а серце... Ну, та його не треба слухати! Хай у передпокої настирливо дзвонить телефон, хай місис Гантер кричатиме своїм папужим голосом: „Катруша, теле-фо-он!", вона не піде, вона не візьме слухавки, не почує теплого, ласкавого голосу, бо, як почує, то не встоїть і сама прирече себе на найжорстокіші страждання.

Трохи прикрасив життя Катрусі Михась, милий, простий хлопець, Катрусин кавалір на весняному балі. Він без попередження і без телефонного дзвінка постукав у Катрусині двері і, червоніючи та загикуючись, запросив її до кіна. Своїм закоханим виглядом він і зворушив, і розсмішив Катрусю.

Ось і добре! Вона буде дружити з Михасем, буде ходити з ним до кіна і на забави. Він їй більше до пари, ніж той... Але, на жаль, Михась не витримував порівняння, можливо, що для Катрусі він був занадто молодий, простий і зрозумілий. З ним вона могла приятелювати цілком безпечно для себе, спокійно, без усяких хвилювань. Вони були майже однолітки, але Катруся почувала себе старшою сестрою цього милого молодика. І говорила з ним завжди напівжартома, легко й невимушено, але це була іншого роду невимушеність, ніж у розмовах з Володимиром. І ввесь час вона порівнювала цих двох своїх приклонників, і від цього у неї, посеред веселої розмови з Михасем, раптом стискалося серце такою гострою тугою за Володимиром, що вона аж блідла і губила нитку розмови. А тут прийшов лист, його лист, який вона знайшла на столику, біля телефона. Володимир писав поанглійськи, мабуть, так йому було легше.

„Дорога Катрусю, дівчина-срібний дзвіночок! — писав Володимир. — Що з вами, за що ви так жорстоко караєте свого вірного слугу, чим я заслужив на ваш гнів, принцесо моя! На мої телефонні дзвінки ваша господиня незмінно відповідає „нема вдома". Де ж ви, дівчино люба ходите, з ким проводите вечори? Я стужив за вами. Припускаю, що щось сталося між вами і моїми панями. Можливо, що вони повелися з вами не досить уважно, не так, як ви на те заслуговуєте. Я знаю, що там, де справа доходить до грошей, Ґлорія дуже скупа, але вона запевняє, що чесно розплатилася з вами, виписавши чек на 1.700 долярів. чи то правда, чи вона бреше, бо це вона теж уміє? Отже, озвіться, дівчино, не мовчіть. Якщо вас покривджено, лайтеся, гнівайтеся, але не мовчіть, бо ця мовчанка для мене найтяжче, що може бути. Зателефонуйте до мене, благаю вас, і ми все з'ясуємо, все полагодимо, бо непоправна лише смерть, а ми з вами молоді (навіть я, як ви кажете!) Отже, жду на ваш дзвінок. Володимир".

Сльози радости виповнили Катрусині очі. „Він тужить, він любить, милий, милий! І я, і я тужу, і я люблю, так люблю, люблю, люблю!" повторювала вона, притискуючи до грудей листа. — Але жінка, його жінка, Емма Дори..." — Погасла радість, літній, теплий вечір, що заглядав у вікно, потемнів і збляк, разом з рожевими хмарами на заході.

„Я не хочу його бачити, я не можу, не витримаю, — гарячково думала Катруся. — краще напишу йому все".

Вона сіла за свій маленький письмовий стіл, що стояв під вікном і, в світлі гаснучої зорі, швидко, не задумуючись, вилила на папір усе, що було в неї на серці.

„Володимире! — писала вона, — передумавши все від початку до кінця, я вирішила, що нам краще не зустрічатися. До чого привели б наші зустрічі? Я вихована в твердих українських традиціях, які не дозволяють мені легковажно ставитись до питань, що так просто розв'язуються сучасною молоддю, до питань взаємин між чоловіком і жінкою. Я знаю, що подобаюсь вам, але чи це кохання? Ви розпещені увагою жінок (та ще яких жінок!). Ваш світ — не мій світ. Ваша дружина акторка більше вам до пари і руйнувати ваше подружжя я ніколи собі не дозволю. Стати ж вашою коханкою на час, стати тим келихом шампану, який ви п'єте між іншим, на ходу, мені не дозволяє моє виховання, моє поняття про любов двох істот різної статі, що її тепер стягли з п'єдесталу і втоптали в болото люди, для яких не існує жадних ідеалів, нічого святого, недоторкального. Я не думаю, що ви належите до них цілком, є у вас якась внутрішня чистота, наша, українська, яка живе під намулом того „плейбойства", що, мабуть, яскраво виявляється в компанії Ґлорії і інших ваших приятельок. Зі мною ви були зовсім іншим. Я вам глибоко вдячна за ті прекрасні години, які провела у вашому товаристві. Я їх ніколи не забуду. І спинімося на цьому, щоб не зазнати тієї гіркоти, яка, можливо, прийде пізніше. Прощайте! Зі щирим привітом Катерина Лісовська.

П.С. Ґлорія мені ніякого чека не виписувала і я їй за це навіть вдячна. К. Л."

Лист прийшов у контору „Мар і Сміт" уже на другий день і Берт здивовано підніс свої рудаві брови, побачивши вираз обличчя свого ком-

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКУ, ЙОГО ЦІЛІ Й ЗАВДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нов, мистецтва, музики, археології, музеїв, архівів, бібліотек політичного й дипломатичного життя. Тут нагромаджені свідоцтва культури в такій кількості, як в жадній іншій державі, і хто хоче стояти на висоті своїх завдань, мусить приїхати сюди і познайомитися з ними хоч у своєму званні. І тому наші славістичні катедри в Америці й Канаді, при найліпшій волі, при всіх здобутках і досягненнях будуть мати обмежений круг на свою територію, на частинний обсяг науки. Тому то вони вже переходять свої кризи.

Коли йде про нашу письменницьку наукову продукцію, то, Слава Богу, ми стали відносно вище інших університетів, не раз дуже розвинених, з великим числом професорів і слухачів. Ми заповнили вже велику частку прогалини, яка заіснувала на Україні в теїстичній науці і творчості української свідомости. Вправді, на поселеннях друковано книжки переважно описово-історичного характеру і потрібні підручники, але наукової творчости не розвинено. УКУ видав понад шістдесят томів, деяких навіть фундаментального значення, творів із всіх ділянок, кільканадцять ікон студитської школи та кільканадцять іконописних кольорових образів. А могло б це число бути два чи три рази більше, якщо б знайшлися відповідні люди, охочі до праці. Великою перепоною є брак своєї друкарні зі своїми черенками. Для наших професорів це також велика поміч, бо друк і папір на 250 сторінкову книжку виносить понад два мільйони італійських лір (1 дол. — 620 лір); а т и с ячосторінкова книжка 10-13 тисяч долярів. Не багато знайдеться таких заможних професорів, що можуть свої наукові твори друкувати своїм накладом. Праці УКУ знаходять між науковцями великий інтерес і стоять в обміні з дуже багатьма академіями наук та університетами у вільному світі.

При тому треба собі здати справу з того, що УКУ не є відірваний від цілости життєвих дій українського народу. Ми переживаємо бурхливі часи. Завзята боротьба за патріярхат, насильне відділення закарпатців, створення „ад гок" окремої митрополії, явне поборювання уживання української мови в житті, дуже прикро відбивається на розвою УКУ і стяганні українських студентів з різних країн. А все ж таки вдалося відкрити філію УКУ в Аргентині з десятьма професорами і помічними силами, двадцять кількома студентами та є спроби вчинити це і в інших краях.

Коли ми відновляти УКУ — бо Богословська Академія у Львові була подумана як університет, але не можна було одержати дозволу від польської влади, та якщо б не війна, вона була б вже університетом — то ми не числили згори на сотки слухачів, з огляду на посселення, матеріяльні засоби та цю обставину, що кожний студент самозрозуміло старається на місці свого перебування здобути собі хліб на прожиток і записується до місцевого університету. Все ж таки, якщо б не наші нещасні спори й амбіції, Університет міг би вже мати понад сто слухачів. А при цьому і свої і чужі думають, що, поборюючи УКУ, роблять Боже діло: „Кожний, хто вас вб'є, думатиме, що службу приносить Богу" (Мат. 16,2). Але слава Богу і за те, що доконано, бо воно є поважним капіталом, вложенням в скарбницю наших наукових і мистецьких досягнень.

Ці прикрі часи пройдуть і настане опам'ятання. Проте, нашим обов'язком є тепер не тільки перетривати лихоліття, але дати щось нового в науці, тим більше, що українці своїми спосібностями і працездатністю вповні можуть стояти рядом з усіми іншими дослідниками на кожному полі життя і задивувати світ. Треба лиш використати можливість, а таку, щоправда, в скромних можливостях УКУ вже дає. Коли наш слухач чи світський, чи монах, чи монахиня, повернеться до Австралії, Аргентини, Бразилії, Америки, Канади, Англії, Шотляндії чи деінде, він передасть це своє знання дітям чи дорослим, і посіяне зерно принесе плід.

Але, поминаючи всі духові, інтелектуальні, культурні чи мистецькі добра, скільки наших професорів і слухачів пересунулося вже через наш Університет, скільки громадських чи політичних діячів, а вони лише побіжним оком таки бачать, що тут щось твориться, що рік - річно постає щось нового і то спільного, всеукраїнського. А з другого боку, це дуже відрадний прояв, що всі ті відвідувачі, студенти, фізичні й духові робітники, почуваються як у дома, чи то вони сідають у тінях храму Софії чи в університетських атріях, і авлях, чи користають з музею або читальні.

А таким непересічним гостюванням є оцей університетський курс. Ми радо робимо великі видатки, бо маємо найкращі надії, з піднесеним духом і чолом, та з повним довір'ям до Господа Бога, що наші інтелектуальні сили і старання увінчаються найкращими успіхами.

Відгомін України — концерт музики і танців

Під таким гаслом відбувся концерт музики і танців та українських пісень, щоб допомогти українській католицькій церкві ім. св. Иосафата у Воррен, Миш. і українському сиротинцеві ім. св. Анни, що його ведуть сестри служебниці в Саскачевані, Канада. Виступ відбувся, в неділю 27-го червня о 4-ій годині по полудні, в авдиторії Вищої Школи ім. Фіцджеральда в Воррен, Миш.

Температура сягала 100 ступенів „Ф",та ціль привабили понад дві тисячі глядачів на цей мистецький виступ. Бачили ми там багато нашої інтелігенції, робітників, багато чужинців, а навіть кілька родин муринів, що ніколи не бувало, на суто українських виставах, але видно й вони зацікавилися виступом української молоді і українською культурою.

Виступ підготовлений п-ю И. Ф. Драгіндою - Кульчицькою був атракцією і гордістю українців в Америці. Три сотні дітей різного віку, брали участь у виставі, всі належно вишколені та прекрасно одягнені в народні українські, козацькі і княжі строї. „Краса народних українських полягає у їхній спонтанності. Професійні групи це штучно хореографують, а в аматорських ця спонтанність є природньою і тому вона є більш сприятлива та сприймана для глядача, бо пересічний глядач не шукає артизму, він шукає себе" (мотто з програмки виступу).

Виступ „Відгомону України", почався грою на гармонії — „Козачком", виконаний п. Степаном Заяцем провідником музичної частини.

П-і Иоганна Ф. Драгінда-Кульчицька привітала приявних і її публіка нагородила гучними оплесками, бо зрозуміла її труд і працю над тими дітьми. Отець Нестор Феціца, парох церкви св. Иосафата, привітав приявних в українській мові.

„Тропанець", „Буковинка", та „Шумка", виконали малі діти, під рясні оплески публіки. Козачки в Мініятюрі, виконані маленькими дітьми від трьох до п'яти рочків життя, виконали танки „Гречаники", „Горлицю", „Метелики" та „Гопак Колом". П-і Анна Том'як і п-на Христя Липецька бавили публіку в супроводі кількох десятків дітей дитячими піснями. Цей виступ був знаменний тим, що маленькі діти вивчили прекрасно рідну мову. Діти виконали танок „Червоні чобітки" Стефанії Госович з Віндзору, Онт. Танок „Гуцульщина", „Верховинська коломийка", „Коломийка сіянка", „Карпатська коломийка", Гуцулка коломийка, Аркан, „Чумак", „Яворівка", Коломийка - Карічка, випали дуже гарно, бо не тільки були правильно виконані, але їхні строї відповідали всім вимогам етнографії даних країн-областей України. Всі ці строї шила й набувала своїм власним коштом п-і Кульчицька.

Картина „Золота перемітка княгині Ольги" була пребагата в строї княжого двора, що блиском срібла і золота нагадували колишню славу і багатство та могутність княжої України. Добра підготова вказували на те, що їхня вчителька п-і Кульчицька, яка сама пошила 16 пишних строїв, не мало напрацювалася. Навіть цей один виступ заслуговує на подив і теж на пошану до п-і И. Ф. Драгінди-Кульчицької. Він вартий повторення на чужій великій сцені. „Ратники" 16 молодих хлопців в чудових козацьких (червоного оксамиту, праця пані Кульчицької). Ці вправи козаків списами (ратищами) були великою атракцією і нагадували колишню козацьку славу.

„Їхав козак за Дунай" виконали маленькі діти, прощаючи козаків.

„Скажіть нам байку-приказку" — це сценка: П-і И. Ф. Драгінда - Кульчицька в окруженні багатьох діючок розказує, як старий козак завів своє господарство. В сценці взяло участь 6 осіб. „Українську думку - мрію", виконав молодий віртуоз п. Ярослав Головаций на гармонії, що було окремою атракцією. „Воротар" і „Дівочий гопак", заслугує на кількакратне п о в т о р е н н я. „Гоп, Гоп-Гопака", виконаний танцювальним ансамблем Дітройту і Віндзору, був немов кульмінаційною точкою вистави. Був це збір старших танцювальників, як Дітройту так і Віндзору, який закінчив цю 3-годинну виставу.

Усім їм, а особливо п-і Кульчицькій належиться щире й глибоке признання. Вона запопадливо, але й безінтересовно зайнялася тією виставою та наповнила нас втіхою і радістю, плеканням рідної культури

Михайло Чемний

СЕРЕЖКА

(Закінчення зі стор 2-ої)

паньйона, коли той нетерпляче розпечатував коверту.

Берт був у гарному гуморі. Сережка знайшлася, Глорія відразу подобрішала до свого „пупсика", як вона називала Берта в добрі хвилини, поляпуючи його долонею по животу. Акції на біржі йшли в гору, обіцяючи добрий зиск, і життя здавалося Бертові дуже привабливим в цей гарячий, соняч ний день, який палав на зовні, а тут, в охолоджуваній конторі дозволяв милуватись собою з-поза широчезних дзеркальних вікон, за якими розпросторювалися блискуче поверхня Іст Рівер, синє небо над нею і білий пароплав, що прямував до Статуї Свободи.

Володимир не бачив нічого. Він не лише очима, він усім своїм єством всмоктував рядки літер, поспішно кинутих на папір нетерплячою Катрусиною рукою. На очах у Берта обличчя Володимира світлішало, набуваючи якогось спокійного і задоволеного виразу.

„Я не помилився, це вона, це та, яку я шукав усе своє життя, моя втілена мрія, моя суджена". — думав Володимир, дбайливо ховаючи в нагрудну кишеню Катрусиного листа.

— Катруша, Катруша! — грайливо підморгнув Берт в сторону Володимира.

Літні вакації на Флориді

Зимою—Флорида є дуже приваблива; не тратить на популярності також і літом. Зимою—переважно їдуть старші віком, літом—молоді. Перебувати літом на Флориді, це значить використати повністю час вакацій. Кожний день є соняшний, все температура води є 82 с. і більше, та пляжі заповнені туристами й місцевим населенням. Літом ціни на все є багато дешевші, бо є спеціяльна знижка цін в літньому сезоні. В липні і серпні доспівають смачні манго, папая і туристи кошиками купують їх прямо з фармів, розміщених на півдні від Маямі. Папая та манго дуже корисно впливають при шлункових захворіннях, отже літом можна на Флориді добре підлікуватись. Гарячий пісок, теплі хвилі солоного океану, й щоденне сонце лікують ревматизм. Отже, побувати літом на вакаціях на Флориді, це значить, що кожного дня буде гарна соняшна погода і купелі в океані. Тому варто відпочити під пальмами в екзотичній Флориді, де оселюється щораз більше українців. Старші віком купують кооперативні апартменти, або однородинні доми. Інші, зацікавлені в інвестиціях, купують апартаментові будинки, готелі та мотелі. Останніми роками, все більше зростає кількість українських підприємств на Флориді. Приємно ствердити факт, що всі підприємства— власниками, яких є українці, проспер уют дуже добре. Як відомо, тут вже діє Союз Українських Підприємців з осідком в Маямі, де й можна набути ближчі інформації, про купно реальностей і різних підприємств. Телефони та адреси членів Союзу Українських Підприємців на Флориді подаються в оголошеннях на сторінках газет „Свободи", Гомону України" та „Вільного Слова". Сьогодні на Флориді ще можна інвестувати гроші в реальностях вигідніще як деінде, бо ціни є приступні. Побажаним було б, щоб більша кількість наших підприємців поцікавилась Флоридою, і використали ще існуючі можливості.

Я. Романишин

УПРАВА МІСТА НЮ ЙОРКУ І СПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ дійшли до порозуміння в справі нового контракту праці. Згідно з цим контрактом працівники і службовці Суспільної Опіки одержуватимуть підвищені заробітні платні й інші винагороди, які наприкінці третього року становитимуть 27 відсотків підвишки понад теперішню заробітну платню.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в середу, 4-го серпня 1971 року в Сиракюзах, Н. Й., несподівано відійшов у Вічність

СВ. П.

ІВАН РУБИЧ

поручник Першої Дивізії Української Національної Армії, народжений 22-го червня 1922-го року в Коломиї, Україна.

ПАНАХИДИ — в четвер і п'ятницю, 5-го і 6-го серпня, о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Петра Мацка в Сиракюзах.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться в суботу, 7-го серпня 1971 р. відправою в похоронному заведенні о год. 8-ій рано та перенесенням Тіла до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, де о год. 8:30 почнуться похоронні відправи та опісля перевезення Тлінних Останків на український католицький цвинтар в Сиракюзах, Н. Й.

У глибокому смутку:

дружина НАТАЛІЯ зі сином ТАРАСОМ і дочкою НАТАЛІЄЮ
Мати і Сестра з ріднею в Україні
брат МИХАЙЛО з дружиною ІРИНОЮ
брат СТЕФАН з дружиною ЛІНОЮ в Англії
братанка РОМА САЛЯК з мужем д-ром ВАСИЛЕМ
кузинка ГАЛИНА СІРИЙ в Чикаґо та
близча і дальша Родина в Америці й Україні

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що наш Найдорожчий і Незабутній

бл. п.

ЮРІЙ ЯРМАК

уроджений 1907 року у Здолбунові на Волині, упокоївся у Бозі, в середу, 4-го серпня 1971 р. в Нюарку, Н. Дж., після важкої недуги.

ПАНАХИДА відправиться у похоронному заведенні Литвина, 801 Спрінґфілд Евеню, Нюарк, Н. Дж., у п'ятницю, 6-го серпня ц. р. о год. 8-ій вечора.

ПОХОРОН у суботу, 7-го серпня 1971 р. Від'їзд з Нюарку на цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж. о 8-ій год. ранку.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

МАРІЯ — дружина
НІНА ІЛЬНИЦЬКА — сестрінка з мужем РОМАНОМ і дітьми ОЛЕГОМ і УЛЯНОЮ
МИКОЛА МАТВІЇВ — шваґер
ЛЕОНІД і ВАЛЕНТИНА ПАХОЛЮКИ
ВОЛОДИМИР і НАТАЛКА ЩУСТИ з доньками МАРІЄЮ і ОКСАНОЮ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЮ

ПОЖЕРТВИ ЗАМІСТЬ КВІТІВ

на могилу

св. п. Катрі Ґіль

що відійшла у вічність в дні 17 травня 1971 року.

На „Церкву в Потребі" жертвували у Вашингтоні, Д.К.: ВШ.

Василь і Марта Андріюки	$ 5.00
д-р Омелян і Тетяна Антоновичі	10.00
д-р Любомир і Надія Бабяки	10.00
Михайло Бохно	10.00
Ярослав Боднарук	5.00
д-р Роман і Стефанія Барановські	10.00
Олександер Дражньовський	5.00
інж. Теодозій і Стефанія Дячок	5.00
Ігор Наталія Ґавдяк	10.00
Омелян і Анна Ґавдяк	10.00
д-р Ярослав і Богданна Ґелета	25.00
д-р Орест і Анна Гаврилюки	5.00
Олександер і Христина Громоцькі	10.00
Богдан і Тетяна Ясінські	10.00
Всч. о. сов. Стефан Кіржецький	10.00
інж. Петро і Соня Круль	5.00
Станислав Кондрат	5.00
мгр. Богдан і Ольга Козак	10.00
ред. Дмитро і Клавдія Корбутяки	10.00
Теодозія Кічоровська	5.00
Микола і Марія Кормелюки	10.00
Іван і Софія Малиновські	5.00
мгр. Василь і Стефанія Надраги	10.00
д-р Василь Наконечний	3.00
д-р Петро і Ярослава Оришкевичі	5.00
Нестор і Віра Пилипець	5.00
Петро Петрик	1.00
д-р Антін Процьків	2.00
мгр. Володимир і Емілія Процінські	10.00
Антін Слота	5.00
д-р Василь і Роза Сьокало	5.00
інж. Іван і Уляна Сосі	10.00
д-р Юрій і Оксана Старосольські	10.00
Олександер Сокіл	5.00
д-р Мирослав і Марія Сербини	10.00
інж. Олександер і Ірина Тимошенки	10.00
Ігор і Тамара Вітковицькі	5.00
д-р Богдан і Міра Залуцькі	5.00
Остап і Ірина Зинюк	10.00
Жіноча Секція при Об'єднанні Українців Вашингтону, Д.К.	15.00
д-р Орест і Аніта Павлюки, Мурстави, Н. Дж.	100.00
Марія Павлюк, Ню Йорк	10.00
Разом:	**$425.00**

Повищу збірку перевели ВШ. мгр. Володимир Процінський, голова та проф. Ігор Ґавдяк, скарбник місцевого Відділу Товариства за Патріярхальний Устрій УК-Церкви.

На „Церкву в Потребі" жертвували в Трентоні, Н. Дж.: ВШ.

Іван і Василина Микитин	$5.00
Родина Бойцунів	5.00
Родина Флюнтів	10.00
інж. Роман і Надія Гулі	5.00
Родина Годовків	5.00
Родина Глушок	5.00
мгр. Іван і Галина Костюки	10.00
д-р Володимир і Уляна Коропеі	10.00
д-р Теодозій і Люба Крупи	10.00
Василь Коцопей	10.00
інж. Дмитро і Дарія Кузики	25.00
інж. Роман і Надія Кіржецькі	20.00
Филимон і Стефанія Калитчук	5.00
Василь Копаниця	5.00
Макар Копаниця	5.00
Павлина Левицька	10.00
Софія Лотоцька	5.00
інж. Теодор Левицький	5.00
Іван і Оксана Микитин	5.00
Романа Мицик і Оксана Микитин	5.00
Люба Мриглоцька	10.00
інж. Мирон і Богданна Осадци	5.00
Іван і Леся Обаранець	5.00
Емілія Панасюк	5.00
Сильвестер і Анна Петруняки	10.00
Родина Сендзік	10.00
Ірина Скрипчук	5.00
Андрій і Ірина Турчин	10.00
Павлина Скремета	5.00
проф. Володимир і Анастазія Жилаві	10.00
Родина Шилкевичів	10.00
Михайло Шинкарук	5.00
д-р Богдан і Марія Бабії, Пассейк, Н. Дж.	20.00
мгр. Богдан і Ірина Копитки, Філядельфія, Па.	10.00
Родина Дуцаловичів, Філядельфія, Па.	25.00
д-р Дмитро і Дарія Кострубяки, Балтимор, Мд.	50.00
мгр. Багдан і Ірина Копитки, Філядельфія, Па.	10.00
Юлія Копитко, Філядельфія, Па.	10.00
д-р Андрій і Лідія Лемішки, Балтимор, Мд.	25.00
Разом:	**$400.00**

На Фонд Катедри Українознавства:

мгр. Богдан і Ірина Копитки, Філядельфія, Па.	$10.00
Павлина Скремета	10.00
Разом:	**$20.00**

На потреби УВАН в Ню Йорку пожертвували:

ВШ. Родина Жуковських і Роман Кобрин	$30.00

Усім Високоповажаним Жертводавцям та Збірщикам у Вашингтоні й Трентоні, складаємо при цій нагоді нашу найщирішу подяку за щирі пожертви на повищі шляхетні цілі, як вияв пошани та пам'яти про нашу Найдорожчу для нас Особу.

ЗИНОВІЙ і ЄВГЕН ҐІЛІ з РОДИНАМИ

30-го липня 1971 року

Відзначили 40-річчя душпастирства о. Івана Червінського

Централія, Па. День 23-го травня 1971 р. залишиться на завжди довготривалим споминном для о. Івана Червінського, пароха української католицької церкви Успіння Пресвятої Діви в Централії і для парафіян тієї церкви. Вже від самого ранку почали з'їздитись з доооличних місцевостей отці й вірні до малого гірського містечка Централії, щоб взяти участь у ювілеї сороκліття священичої праці колишнього бурштинського декана, о. Івана Червінського.

Богослужбу відслужив сам ювілят, а йому допомагали о. декан Юрій Дубицький та отці: Богдан Левицький, Еміліян Наконечний і Стефан Готра. В часі Богослужби промови виголосили о. Богдан Левицький українською мовою і о. Стефан Готра англійською мовою. Обидва отці в своїх проповідях згадали про глибину тайни священства, а відтак і вказали на многогранну працю о. Ювілята підчас 40-го служіння Богові та своїй українській церкві-українській громаді.

Увечері, того дня о 6-ій год. відбувся в власній церковній залі бенкет приготований парафіянами в честь свого пароха о. Івана Червінського.

В імені Святочного Комітету та церковної громади відкрив бенкет Стефан Фейго, привітавши в першу чергу о. Ювілята, присутніх всіх отців та гостей. Відтак дальше ведення бенкетом передав тостмастерові, о. проф. Петрові Федорчукові-професорові Стемфордського коледжу імени св. Василія Великого.

Головні промови під час бенкету виголосив о. д-р Іван Біланич — англійською мовою і о. Роман Ганас — українською мовою. Обидва промовці провели глибоку аналізу життьового шляху ювілята. Віталм Ювілята й інші промовці, а саме проф. д-р Роман Чубатий, Стефан Поступак-голова Ліги Католицької Молоді, Иосиф Сидор-секретар 90 Відділу УНС в Централії. Він вітав Ювілята в імені всієї Союзової громади Шамокінської округи, привітання також висловив рідний брат Ювілята а саме Микола Червінський.

Ювілят, о. Іван Червінський висловив глибоку подяку в першу чергу Всевишньому Господеві за його ласку, що дозволив йому діждатися ювілею, відтак склав щиру подяку всім отцям за участь в Богослужбі і бенкеті, та всім гостям і своїм парафіянам. Молитвою бенкет закінчив монсеньйор Иосиф Баца.

Сам о. Ювілят є уродженцем Рогатина, де народився 19-го червня 1898 року. Середню освіту здобув в Рогатині, а відтак як учасник визвольних змагань,був змушений залишити дальші студії. Повернувшись з війни, Ювілят записався на правничий Відділ Українського Університету. Не знайшовши душевного задоволення в тій ділянці в 1925-го р. вступив до Богословської Академії в Львові, а відтак 1931-го року приймає свячення на священика з рук покійного Слуги Божого митрополита Андрея. Перед свяченням ювілят одружився з Ольгою Войтович, яка померла в 1965-му р. в Централії.

На рідних землях Ювілят був парохом в місцевостях Скільщини, Калушини, а відтак під час війни, щоб не попасти в руки большевиків виїджає до Словаччини, згодом до Відня, а 1949 р. переселюється до Америки. У 1959-му р. зістає парохом громади Централії, де є глибоко шанований і люблений своїми парафіянами.

Иосиф Сидор

Відкриття таборів сезону Оселі ім. О. Ольжича

Ледве, пробігли ви автом сорокп'ять хвилин, а вже на фоні синього неба малюються гори, притрушені попелисто-фіялковою імлою.

З кожною хвилиною щораз-то більше зникає імла, гори стають блакитно-зелені, а на них тут і там виднію́ть білі плями. Під'їжджаєте ближче і бачите виразно, що це чепурні, невеличкі білі хатки. Глядите на годинник і стверджуєте, що відколи ви визволилися від філядельфійської спеки, насиченої докучливою вологістю, минуло точно півтори години.

Раптом, перед вами наче якийсь гай, а в ньому посеред прекрасна палата. Напроти цієї палати, при в'їздовій брамі, кам'яні стовпи, а поруч напис: Оселя ім. О. Ольжича.

Минаєте мініятурну гуцульську церковцю з дзвіницею та зупиняєтеся перед білою будівлею, з-поза якої несеться відома пісонька: „Ой на Купала, Купалочка..." Це співає дітвора з літнього табору Українського Золотого Хреста при вогнику; вчиться вона купальських пісень для ватри, що відбудеться через два тижні. Це якраз час, згідно з порядком дня, 7.40-8.45 веч., на співи, гри й забави. За хвилину знімають прапори й вже лине пісня-молитва із грудей дітвори й молоді.

Повз мене проходить юнак певно з якимось діловим письмом. Це бунчужний табору. Молода, ввічлива людина не тільки дає потрібні мені інформації, але ще відпроваджує мене аж до самого бюра адміністрації Оселі, не забувши по дорозі мені представитися—це Аркадій Зінкевич, студент коледжу з Балтимору.

Швидко я вспів довідатися про таборові зайняття, наприклад, від 10-12.15 перед пол. відбуваються проходи, там молодь проводить час, познайомлюючись з природою, деревами, квітами, або на народних танках і хороводах. Пополудневі знову ж зайняття—це купання, плавання, а від 4:30-6:45 призначені на гутірки 45 хвилин з історії, географії, літератури України, народні звичаї, гігієни, доброї поведінки тощо, а решту часу припадає на різний спорт, рухові гри й забави. Приємно почути, як наші найменші, вже тут народжені, щебечуть і співають по-українському, та з кожним днем стають кріпкішими, бадьорішими, загорілими від вітру й сонця...

В дні 4-го липня 1971, після обіду, відбулося святочне відкриття таборів УЗХ молитвою, піднесенням прапорів і прочитанням Наказу Відкриття, виховної референтки Головної Управи УЗХ, проф. Оксани Ґенґало, в якому вона покликала відповідних виховників на командантів і виховників табору, і в якому щиро вітала наших учасниць і учасників табору.

По дорозі до залі Літнього Театру, де мав бути Вечір Розваги, зустрівся я із п-м Миколою Бойчуком. Він відомий виховник й інструктор народних танків та командант хлоп'ячого табору. Увечері я говорив з командантою дівочого табору, п-ю Анною Зуб, вчителькою предметів українознавства, у філядельфійських школах.

**

Вечір Розваги пройшов з великим успіхом. Заля - виповнена вщерть. Виступали: п-і Оля Осередчук—концертова співачка, інж. Володимир Осередчук—соліст на Гавайській гітарі та п-і Язичинська зі своїми сатиричними монологами. Після розвагової частини відбулася забава.

У неділю відбулися аж дві Богослужби. Ранішню відправив о. Ст. Дашо, в полудне відправив о. Б. Левицький, сказавши проповідь, нав'язуючи до молоді й нашого майбутнього.

По полудні відбулося Свято в честь Лесі Українки. Після відкриття свята, п-ю Павлиною Різник (заступн. голови Гол. Управи УЗХ), п-і мґр Оксана Ґенґало виголосила доповідь про творчість Лесі Українки а зокрема про її драматичні твори. Дві пісні—„Карпати" і „Любіть Україну", виконала п-і О. Осередчук при акомпаньяменті концертової гітари Володимира Осередчука.

В заключенні свята відбувся гостинний виступ артистів Віри Левицької і Богдана Паздрія. Вони виступили в драматичному етюді Лесі Українки—„Йоганна жінка Хусова". Богдан Паздрій, один із сейньйорів нашої сцени, сильний у створюванні характерних роль (не згадуючи його знаменитих комічних типів)—у ролі Хуси або Хузана, створив скалею інтонацій, простудійованим, поміркованим жестом, рухом, грою лиця постать кар'єриста. Як Хузан, він неуступчивий, аподиктичний, моментами навіть грізний, та все таки до певної міри опанований. В діялозі з Йоганною—блискучий.

Віра Левицька, як Йоганна—це креація, на яку тільки може спромогтися непересічної кляси мистець. Ви під вражінням, що Йоганна, це незвичайна людина і постать совершенна на подобу рівноапостольної

**

Жаль, що Лесі Українці не судилось прожити довше й побачити свої драматичні твори у виконанні таких акторських сил як: Заньковецька, Ужвій, Курбас, Бучма, Юра, Гірняк, чи Рубчакова, Стадникова, Стадник, Блавацький, Бенцаль, чи згадані Левицька, Паздрій і інші.

Я вертався, сповнений віри, що цього роду літні табори молоді, виростять свідомих, молодих українських людей, а серед них може й адептів нашого театрального мистецтва, які продовжуватимуть почате діло відновленим ОМУС-ом.

Я. К.

Українські танці та пісні з Норт Дакоті

Бісмарк, Н. Дак.—Несподівано для українців Норт Дакоти, тут, радіо і телевізійні стації заповідали цілий тиждень, по кілька разів денно, що від 17-го до 22 травня ц. р. будуть програми українських танців у новому й дуже великому торговельному центрі в Бісмарку, Н. Д. Ці виступи три рази денно, о годині 2-гій, 4-ій і 6-ій по полудні від вівтірка до суботи включно.

Заохочені такими численними оголошеннями, прибуло багато людей і всі, що їх бачили, були захоплені українськими народними строями і прекрасним виконанням поодиноких танців.

Танцювальна група, в числі 14-ти осіб, з Мирославом Леховим директором і фаховим керівником прибула з Вінніпеґу, Ман. на запрошення менаджера „Кірквоод пляза" в Бісмарк, Н. Д. Їхній приїзд і побут в Бісмарку був спонзорований урядом Манітоби, згл. його туристичним Відділом. Треба признати, що ця група виконала гарну роботу, заохочуючи туристів з ЗСА, пропаґувала провінцію Манітоба в Канаді а при тім нашими танцями і музикою та українськими строями дала показ української культури. Гарні й майже професійні виступи наших танцюристів були особливою атракцією для численних покупців нового торговельного центру і за кожним разом збирали по кількасот глядачів. В програмі були такі танці, як: коломийка, козак, дрібушка, гопак, запорожець, аркан і інші. Ці танці виконували хлопці і дівчата, переважно діти середніх шкіл, але наймолодший семилітній син пп. Лехових все був атракцією виступів.—Виконавцями тих танців були: Ростислав Лехів, Марія Лехів, Данило і Александра Кравчук, Дарси Даґляс, Джеф Даґляс, Синді Комар, Синді Зеляк, Лері і Діяна Михайлів, Бабі Чопей, Кирри Кіст і Керол Шродер.

До танців пригривав на акордеоні, п. Джер Комар, а поодинокі виступи заповідав і пояснював, п. дир. Мирослав Лехів, артистичний керівник танців.

На останній виступ, в суботу 22-го травня, спеціяльно приїхав п. Тед. Комар, віртуоз-акордеоніст, він має свою програму на телевізійних стаціях CBC в Канаді. Надпрограмово він заграв на акордеоні ряд українських пісень, а його виступ був великою атракцією цього вечора.

Треба згадати, що всі діти приїхали на ці виступи, під опікою своїх родичів, тому варто подати їхні імена, а саме:—п-во Мирос. Лехів, п-во В. Михайлів, п-і Даґляс, п-і Кіст, п-і д-р Т. Кравчук та п-во Тед. Комар.

Перед закінченням останньої точки подякував всім за їхнє прибуття та гарний показ українських танців і пісень головний менаджер „Кірквуд Пляза" і голова філії УККА, д-р А. Жуковський. УККА плянує запросити їх до інших міст в Норт Дакоті.

А. М.

Відбудеться свячення новозбудованого будинку

З великою пильністю та напругою сил готується Холодноярська округа: Боффало, Рочестер, Оборн і Сиракюзи до відкриття новозбудованої їдальні-кухні для нашої молоді на оселі „Холодний Яр", власником якої є організація Українського Визвольного Фронту. Кожного року прибуває наша молодь на цю оселю, щоби провести мило час в рідному довкіллі, дихнути свіжим повітрям, відпочити і набрати свіжих сил і гарту до майбутнього життя.

Комітет будови кухні - їдальні, складений з батьків сумівців, який очолив п. Прокіп Бездух, спільними силами здвигнули новий будинок, для побудови якого жертвували тисячі безплатних годин праці.

День 12-го вересня цього року буде великим днем для Холодноярської округи, бо праця, яка тривала від травня минулого року, вже завершена і чину посвячення цієї гарної будівлі доконають наші священики. Служба Божа, посвячення будинку, спільний обід і мистецька частина запляновані на цей день.

Раніше побудовані паланки „Львів" і „Батурин", тепер простора їдальня - кухня, це черговий доказ нашого росту, якщо ходить про відпочинкові оселі для нашої молоді.

Окружний Комітет

ТАРЗАН, Ч. 6600. Радість у таборі тупів

Ось так Тарзан привозить вождеві Матабузі найбільший з усіх дарунків ... його доньку, чудесним способом вирятовану від її варунґових схоплювачів ...

Леоля! Моя дитина! Моя Леоля!

Ти будеш свідком, пане, як легко ми бонґи і наші приятелі тупи вб'ємо лихих варунґів!